

ION NEGREȚ DOBRIDOR ȘI ION OVIDIU PÂNIȘOARĂ, ȘTIINȚA ÎNVĂȚĂRII - DE LA TEORIE LA PRACTICĂ, EDITURA POLIROM, COLECȚIA „ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI”, IAȘI 2008

ION NEGREȚ DOBRIDOR AND ION OVIDIU PÂNIȘOARĂ, THE SCIENCE OF LEARNING – FROM THEORY TO PRACTICE, POLIROM PUBLISHING, „SCIENCES OF EDUCATION” COLLECTION, IAȘI 2008

Vladimir Baboi*

Ion Negreț Dobridor și Ion-Ovidiu Pânișoară, ambii pedagogi și profesori la Facultatea de Psihologie și Științele Educației din cadrul Universității București, își propun, după cum spun în prefața lucrării *Știința învățării - de la teorie la practică*, „un demers ambițios de descriere, caracterizare și operaționalizare” a celor mai importante teorii din cercetare învățării. Pe parcursul a 250 de pagini, suntem martorii unei bine argumentate și metodic elaborate paralele între teorie și practică în ceea ce privește teoriile învățării de-a lungul a câteva secole de psihologie și pedagogie. Materialul, bine documentat, este împărțit în două secțiuni. *Prima parte* - teoretică – o arie de analiză, denumită într-un sens larg a „învățării”, iar *partea a doua* - metodologică, unde autorii doresc să ilustreze operaționalizarea teoriilor; fiecare dintre acestea structurate pe mai multe capitole.

Partea întâi – intitulată; „Teorii ale învățării” – face o trecere în revistă, cronologic și sintetic a celor mai importante teorii ale învățării, *realizând, totodată, și o introducere și o prezentare a biografiei fiecăruia dintre reprezentanți*: 1. teoria conexionistă a învățării (E.L. Thorndike); 2. teoria învățării prin contiguitate (E. Guthrie); 3. teoria condiționării operante și a instruirii programate (B.F. Skinner); 4. teoria modelării și învățării sociale (A. Bandura); 5. teoria consolidării și învățării sociale (J. Dollard și N. Miller); 6. teorii gestaltiste ale învățării (W. Kohler); 7. teoria disonanței cognitive (L. Festinger); 8. teoriile umaniste ale învățării (C. Rogers).

Partea a doua, numită „metode eficiente”, prezintă: 1. teoriile condiționării și metodologia învățării; 2. teoriile învățării sociale și învățării prin cooperare; 3. utilizarea conflictului în învățare; 4. metode bazate pe rezolvarea problemelor; 5. metode de dezvoltare a abilităților de comunicare; 6. metode bazate pe experiență, care ghidează demersul de cunoaștere al cititorului fiind chiar un inventar al metodelor de învățare.

Partea de rezistență a lucrării o reprezintă, fără îndoială, inventarierea celor mai importante modele de învățare moderne, metode născute atât din exigențele mediului academic, cât și din cele ale societății contemporane, aflate într-o

* student, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea București; e-mail: vbaboi@yahoo.com

continuă schimbare. Dintre acestea amintesc: fișa personală, tehnica controverselor decizionale, tehnica dezbaterilor, tehnica focus-group, brainstorming-ul etc.

Valoarea lucrării, dincolo de grija autorilor pentru detaliu și pentru explicitarea materialului teoretic rezidă și în faptul că sunt puse la dispoziția celor interesați – profesori, pedagogi, studenți, masteranzi, doctoranzi, alte persoane implicate în procesul de formare și instruire - atât un ghid teoretic, cât și unul practic-metodologic, cu o binevenită insistență asupra instrumentelor necesare.

Numeroasele exemple cu care cei doi autori ilustrează chestiunile discutate constituie un ajutor în înțelegerea relațiilor dintre înțelesurile teoriilor și situații din viața noastră de zi cu zi. Să ne oprim asupra unui singur exemplu! În deschiderea capitolului „Teoriile învățării sociale și învățarea prin cooperare”, autorii fac trimitere la cercetarea lui Latane și Darley numită „Doamna în pericol”, referitoare la ajutorul sau implicarea socială în evenimente spontane care necesită ajutor. Concluzia respectivei cercetări a fost aceea că difuzia responsabilității este mai mare atunci când există mai mulți participanți (cea mai mare implicare este atunci când există un singur participant) și este învățată social.

Se pleacă de la ideea că în viața de zi cu zi copiii sunt educați, condiționați să ofere suport persoanelor nedreptățite sau aflate în suferință, dar într-o situație reală nu se întâmplă chiar așa, factorii contextuali și sociali modelează acest comportament sau, mai bine zis, declanșarea lui.

Și tot aici găsim și definiția chiulului social, descris de Gary Johns ca fiind tendința de a evita efortul fizic sau intelectual atunci când se realizează o sarcină de grup” (Johns, 1998).

Stilul lucrării scrise de Ion Negreț Dobridor și Ion-Ovidiu Pânișoară este unul concis, sintetic, marcat de o evidentă grijă pentru accesibilitate, dar, în același timp, răspunzând exigențelor impuse de comunitatea psihologilor și pedagogilor, fiind analitic, centrat pe expresiile, teoriile, problematicile specifice temei.

Lucrarea are o mare bogăție a informațiilor, fluentă și menținând permanent un nivel de interes din partea cititorului, de o utilitate asupra căreia nu socotesc necesar să insist. Profesorii, studenții, ca și non-inițiații care debutează în acest domeniu, sau nu, vor găsi aici nu numai materie de reflecție, dar și un vocabular specific și un model aplicativ al teoriilor psihologice.

Un index cuprinzător ajută în căutarea informațiilor de care avem nevoie.

Dincolo de meritele indiscutabile ale cărții, poate că ar fi nimerit ca, la următoarele revizuri, autorii să ia în calcul includerea unor arii sau pasaje care să trateze și dimensiunile foarte noi ale învățării, cum ar fi: învățarea formală, învățarea nonformală, învățarea informală, învățarea activă, învățarea experiențială etc. În finalul acestor rânduri, concluzia este aceea că ne aflăm în fața unui demers mai mult decât necesar, de care autorii s-au achitat la superlativ.

Bibliografie

Johns, G. (1998). *Comportament organizațional*. București: Editura Economică.